

12.217/
29

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

12.217/
29

KÉTNYELVŰ

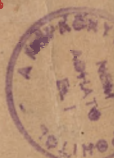
KLASSIKUS

KÖNYVTÁR

Jerome K. Jerome
Utrakészen
Ready for Sea

Az eredeti teljes szöveg és hű
magyar fordítása

Angolból fordította
Király György

29

LANTOS A KIADÁSA
BUDAPEST
IV. MUZEUM-KÖRUT. 3

OSZK

KÉTNYELVŰ KLASSIKUS KÖNYVTÁR
29. SZÁM.

JEROME K. JEROME
UTRAKÉSZEN
READY FOR SEA

AZ EREDETI TELJES SZÖVEG ÉS HŰ MAGYAR FORDÍTÁSA

ANGOLBÓL FORDÍTOTTA
KIRÁLY GYÖRGY

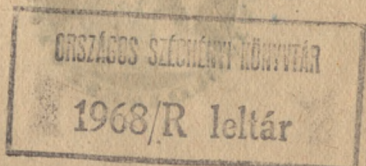

BUDAPEST, 1920. LANTOS KIADÁSA

Jerome Klapka Jerome.

Jerome K. Jerome (sz. 1859.) az angol irodalom Karinthyja, a humoros karcolat és elmesztetés nagymestere. Volt vasutas, színész, ujságíró, tanár, gyorsíró és ügyvédbojtár. Színészkorából több sikerült vígjátéka maradt, melyek közül a *Miss Hobs*-ot nálunk is adták. Humoros kötetei közül a legnevezetesebbek: *Idle Thoughts of an Idle Fellow* (Egy rest ember rest gondolatai) és *Three Men in a Boat* (Hárman egy csónakban). Az itt közölt karcolat a *Diary of a Pilgrimage* (Zarándoknapló) c. művéből való.

12.217/29

UTRAKÉSZEN — READY FOR SEA

Ready for Sea.

I.

My friend B. called on me this morning and asked me if I would go to a theatre with him on Monday next.

«Oh, yes! certainly, old man,» I replied. «Have you got an order, then?»

He said:

«No; they don't give orders. We shall have to pay.»

«Pay! Pay to go into a theatre!» I answered, in astonishment. «Oh, nonsense! You are joking.»

«My dear fellow,» he rejoined, «do you think I should suggest¹⁾ paying if it were possible to get in by any other means? But the people who run²⁾ this theatre would not even understand what was meant by a «free list», the uncivilised barbarians! It is of no use pretending to them that you are on the Press, because they don't want the Press; they don't think anything of the Press. It is no good writing to the acting manager, because there is no acting manager. It would be a waste of time offering to exhibit³⁾ bills, because they don't have any bills—not of that sort. If you want to go in to see the show, you've got to pay. If you don't pay, you stop outside; that's their brutal rule.»⁴⁾

«Dear me,» I said, «what a very unpleasant ar-

Utrakészen.

I.

B. barátom beszólt hozzám ma reggel és azt kérdezte tőlem, elmennék-e vele színházba a jövő hétfőn.

«Oh igen! hogyan, öregem,» feleltem. «Szerezttél szabadjegyet, ugy-e?»

Mondja ő:

«Nem én; nem adnak azok szabadjegyet. Fizetnünk kell.»

«Fizetni! Fizetni azért, hogy színházba menjünk!» válaszoltam megdöbbenve. «Ostobaság! Ne tréfálj!»

«Kedves pajtás,» felelte ő, «hát azt hiszed, hogy majd fizetésről beszélnek, ha volna rá mód másképen bejutni? De azok az emberek, akik ezt a színházat igazgatják, meg sem értenék, mit jelent a «szabadjegyesek listája», a műveletlen barbárok! Hiába hivatkozol előttük arra, hogy te a sajtóhoz tartozol, mivelhogy nincs szükségük a sajtóra; egyáltalában nem törődnek a sajtóval. Az sem használ, ha irsz a színigazgatónak, mivelhogy nincs színigazgatójuk. Időfecsérlés volna, ha arra ajánlkoznál, hogy közlöd a szinlapot, mivelhogy nincsen szinlapjuk — semmi ilyesféléjük. Ha be akarsz menni, hogy megnézzed az előadást, fizetned kell. Ha nem fizetsz, kívül maradsz; ilyen brutális elveik vannak.»

«Édes istenem,» mondtam, «micsoda kellemet-

rangement! And whereabouts is this extraordinary theatre? I don't think I can ever have been inside it.»

«I don't think you have,» he replied; «it is at Ober-Ammergau⁵)—first turning on the left after you leave Ober railway-station, fifty miles from Munich.»

«Um! rather out of the way for a theatre,» I said. «I should not have thought an outlying house like that could have afforded to give itself airs.»

«The house holds seven thousand people,» answered my friend B., «and money is turned away⁶) at each performance. The first production is on Monday next. Will you come?»

I pondered for a moment, looked at my diary, and saw that Aunt Emma was coming to spend Saturday to Wednesday next with us, calculated that if I went I should miss her, and might not see her again for years, and decided that I would go.

To tell the truth, it was the journey more than the play that tempted me. To be a great traveller has always been one of my cherished ambitions. I yearn to be able to write in this sort of strain:

«I have smoked my fragrant Havanna in the sunny streets of old Madrid, and I have puffed the rude and not sweet-smelling calumet of peace in the draughty wigwam⁷) of the Wild West; I have sipped my evening coffee in the silent tent, while the tethered camel browsed without upon the desert grass, and I have quaffed the fiery brandy of the North while the rein-deer munched his fodder beside me in the hut, and the pale light of the midnight sun threw the shadows of the pines across the snow.»

len berendezés! És merrefelé van ez a furcsa színház? Nem hinném, hogy valaha betettem volna a lábomat oda.»

«Én sem hiszem, hogy megtetted volna,» válaszolt ő; «a színház Ober-Ammergauban van — első forduló balra, miután elhagytad az oberi vasuti állomást, ötven mérföldnyire Münchentől.»

«Hüm! Színháznak kissé kiesik az útból,» mondtam. «Nem hittem volna, hogy egy ilyen félreeső ház, mint ez, ennyire adja az előkelőt.»

«A házba belefér hétezer ember,» válaszolt B. barátom, «és minden előadásnál egy csomó ember künnreked. Az első előadás a jövő hétfőn lesz. Hát eljössz?»

Egy pillanatig gondolkoztam, megnéztem az előjegyzési naplómát és láttam, hogy Emma néni nálunk lesz látogatóban szombattól jövő szerdáig; kiszámítottam, hogy ha elmennék, akkor nem fogok vele találkozni, és talán évekig nem fogom újra látni, úgy hát elhatároztam, hogy elmegyek.

Hogy megvaljam az igazat, inkább az utazás csábított, mint a színház. Mindig az volt a legkedvesebb ambicióim egyike, hogy nagy utazó legyen belőlem. Azt szeretném, ha egyszer ilyen stílusban irhatnék:

«Elszívtam illatos havannámat a régi Madrid nap-sütötte utcáin, és pöffeltem a durva és nem valami kellemes szagu békepipából a Vad Nyugat szellős vigvámjában; vacsora utáni feketémet a csendes sátorban szürcsölgettem, míg a lebéklyózott teve odakünn legelt a sivatag fűvén, és felhőrpintettem az Észak tüzes pálinkáját, míg a rénszarvas mellettem ropogtatta az abrakot a kunyhóban és az éjféλι nap sápadt világa a fenyőfák árnyékát a hóra vetette.»

«I have felt the stab of lustrous eyes that, ghost-like, looked at me from out veil-covered faces in Byzantium's⁸⁾ narrow ways, and I have laughed back (though it was wrong of me to do so) at the saucy, wanton glances of the black-eyed girls of Jedo;⁹⁾ I have wandered where «good»—but not too good—Haroun Alraschid crept disguised at nightfall, with his faithful Mesrour by his side; I have stood upon the bridge where Dante watched the sainted Beatrice pass by; I have floated on the waters that once bore the barge of Cleopatra; I have stood where Caesar fell.»

«I have heard the soft rustle of rich, rare robes in the drawing-rooms of Mayfair,¹⁰⁾ and I have heard the teeth-necklaces rattle around the ebony throats of the belles of Tongataboo;¹¹⁾ I have panted beneath the sun's fierce rays in India, and frozen under the icy blasts of Greenland; I have mingled with the teeming hordes of old Cathay,¹²⁾ and, deep in the great pine forests of the Western World, I have lain, wrapped in my blanket, a thousand miles beyond the shores of human life.»

B., to whom I explained my leaning towards this style of diction, said that exactly the same effect could be produced by writing about places quite handy.¹³⁾ He said:

«I could go on like that without having been outside England at all. I should say:

«I have smoked my fourpenny¹⁴⁾ shag in the sanded bars of Fleet Street,¹⁵⁾ and I have puffed my twopenny Manilla in the gilded halls of the Criterion; I have quaffed my foaming beer of Burton where Islington's famed Angel gathers the little thirsty

«Éreztem a ragyogó szemek szurós pillantását, melyek kísértetiesen meredtek rám a fátyoltakarta arcokból Bizánc szűk utcáin, és visszanevettem (bár nem volt szép tőlem, hogy ezt tettem) a jedói fekete-szemű lányok csintalan, pajzán kacsintásaira; jártam amerre a «jó» — de nem túlságosan jó — Harun Alrasid az éj beálltakor álruhában elosont hűséges Meszrúrjával az oldalán; álltam a hidon, ahol Dante várta, míg a dicső Beatrice elhalad mellette; ringott a hajóm a vizeken, melyek egykor Cleopatra bárkáját hordották; állottam ott, ahol Caesar elesett.»

«Hallottam a gazdag és drága ruhák halk suhogását a Mayfair fogadó termeiben, és hallottam a fogakból készült nyakláncok csörgését a tongatabúi szépek ébenszinű torka körül; lihegtem Indiában a nap tüzes sugarai alatt és fáztam a greenlandi jeges szélben; elvegyültem a vén Kína nyüzsgő hordái közé és mélyen behatolva a nyugati világ hatalmas fenyőerdőibe, aludtam pokrócomba burkolva ezer mérföldnyire az emberi élet partjaitól.»

B., akinek megmagyaráztam hajlamomat az ilyen stilusu előadásra, azt mondotta, hogy ugyanazt a hatást el lehet érni akkor is, ha az ember egészen közelfekvő helyekről ír. Azt mondotta:

«Ezt megtehetem én is, anélkül hogy egyáltalában kimozdulnék Angliából. Azt mondanám:

«Elszívtam kéthatosos vágott dohányomat a Fleet Street homokkal behintett bárjaiban és pőfékeltem hatosos manillámból a Criterion aranyozott csarnokai-ban; fölhörpintettem habzó burtoni sörömet, amerre az islingtoni híres angyal árnyékos szárnyai alá gyűjti

ones beneath her shadowing wings, and I have sipped my tenpenny *ordinaire* in many a garlic-scented *salon* of Soho.»

«On the back of the strangely-moving ass I have urged my wild career across the sandy heaths of Hampstead, and my canoe has startled the screaming wild-fowl from their lonely haunts amid the sub-tropical regions of Battersea. Adown the long, steep slope of One Tree Hill have I rolled from top to foot, while laughing maidens of the East stood round and clapped their hands and yelled; and, in the old-world garden of that pleasant Court,¹⁶⁾ where played the fair-haired children of the ill-starred¹⁷⁾ Stuarts, have I wandered long through mazy paths, my arm entwined about the waist of one of Eve's sweet daughters, while her mother raged around indignantly on the other side of the hedge, and never seemed to get any nearer to us.»

«I have chased the lodging-house Norfolk Howard to his watery death by the pale lamp's light; I have, shivering, followed the leaping flea o'er many a mile of pillow and sheet, by the great Atlantic's margin. Round and round, till the heart—and not only the heart—grows sick, and the mad brain whirls and reels, have I ridden the small, but extremely hard, horse, that may, for a penny, be mounted amid the plains of Peckham Rye; and high above the heads of the giddy throngs of Barnet (though it is doubtful if anyone among them was half so giddy¹⁸⁾ as was I) have I swung in highly-coloured car, worked by a man with a rope.»

«I have trod in stately measure the floor of Kensington's Town Hall (the tickets were a guinea each,

a kis szomjasokat, és szürcsöltem öthatosos mindennapi itókámat nem egy fokhagymaszagu sohói étteremben.»

«A furesán mozgó számár hátán vad rohanást vittem véghez a hampsteadi homokos pusztákon és a csónakom fölriasztotta magányos tanyáikról a rikoltozó vadkaesákat a Battersea-park szubtrópikus vidékein. Legurultam az One Tree Hill hosszú, meredek lejtőjén, a tetejétől a lábáig, míg a Kelet nevető lányai körülállottak és kezükkel tapsoltak és sikoltoztak; és a vidám hamptoni udvarnak régi módi kertjében, ahol egykor a szerencsétlen Stuartoknak szőkehaju gyermekei játszadoztak, jártam én is az útvesztő ösvényein, karomat Éva egyik édes lányának dereka köré fonva, mialatt az anyja méltatlankodva dühöngött a sövény túlsó oldalán és sohasem tudott jobban a közelünkbe férközni.»

«Vadásztam a szállodai poloskára, míg halálát nem lelte a vizben a lámpa sápadt világánál; és remegve követtem az ugri bolhát a vánkosok és lepedők mérföldein keresztül, a nagy atlanti óceán partján. Körbe-körbe, míg az ember szive — és nemcsak a szive — meg nem fájdul és az agyveleje örülten nem forog és szédül, nyargaltam az alacsony, de borzasztó kemény paripán, amelyre egy garasért föl lehet szállni a Peckham Rye síkságain; és magasan a Barnet szédelgő embertömegeinek a fejei fölött (bár kétséges, vajjon egyikük is szédelgett-e félannyit, mint én) röptültem a rikító-színű kocsiban, melyet egy ember hajtott kötéllel.»

«Előkelő tempóban lépkedtem a kensingtoni Town Hall deszkáin (a jegyek egyenként egy guineába

and included refreshments—when you could get to them through the crowd), and on the green sward of the forest that borders eastern Anglia by the oft-sung town of Epping I have performed quaint ceremonies in a ring;¹⁹⁾ I have mingled with the teeming hordes of Drury Lane on Boxing Night,²⁰⁾ and, during the run of a high-class piece, I have sat in lonely grandeur in the front row of the gallery, and wished that I had spent my shilling instead in the Oriental halls of the Alhambra.»

«There you are,» said B., «that is just as good as yours; and you can write like that without going more than a few hours' journey from London.»

«We will discuss the matter no further,» I replied. «You cannot, I see, enter into my feelings. The wild heart of the traveller does not throb within your breast; you cannot understand his longings. No matter! Suffice it that I will come this journey with you. I will buy a German conversation book, and a check-suit, and a blue veil, and a white umbrella, and suchlike necessities of the English tourist in Germany, this very afternoon. When do you start?»

«Well,» he said, «it is a good two days' journey. I propose to start on Friday.»

«Is not Friday rather an unlucky day to start on?» I suggested.

«Oh, good gracious!» he retorted quite sharply, «what rubbish next? As if the affairs of Europe were going to be arranged by Providence according to whether you and I start for an excursion on a Thursday or a Friday!»

He said he was surprised that a man who could

kerültek, frissítőket beleszámítva — ha ugyan el tud jutni az ember hozzájuk a tömegben keresztül) és a keleti Angliát szegélyező erdő zöld pázsitján a sokszor megénekelte Epping városka mellett különös ceremóniákat végeztem egy kis köralaku pályán; elvegyültem a Drury-Lane-színház nyüzsgő hordái közé karácsony másodnapjának éjjelén, és míg a magas-szinvonalu darabot játszották, magányos előkelőségben ültem a karzat első sorában és azt kívántam, bár csak a shillingemet inkább az Alhambra-mulató keleti csarnokaiban költöttem volna el.»

«Tessék!» mondotta B., «ez épen olyan jó, mint a tied; és ezt megirhatod anélkül, hogy egy pár óránál messzebb utaznál Londonból.»

«Ne feszegessük tovább ezt a kérdést,» feleltem. «Látom, nem tudsz behatolni érzelmeimbe. Az utazó vad szíve nem dobog a te melledben; nem tudod megérteni a vágyait. Nem baj! Elégedj meg, ha veled jövök erre az útra. Veszek egy német társalgókönyvet és egy kockás ruhát, és egy kék fátyolt, és egy fehér ernyőt, és egyebeket, amikre egy angol utazónak szüksége van Németországban; még ma délután megteszem. Mikor szándékszol indulni?»

«Hát,» mondotta ő, «jó kétnapi utunk lesz. Azt indítványozom, induljunk pénteken.»

«Talán péntek szerencsétlen nap lesz ahhoz, hogy akkor induljunk?» véltem én.

«Oh, jó istenem!» vágott vissza ő egész mérgesen, «miféle ostobaságot találsz ki még? Mintha a gondviselés aszerint rendezné az európai ügyeket, vajjon mi csütörtökön vagy pénteken kezdjük meg a kirándulásunkat!»

Azt mondotta, hogy nagyon csodálkozik azon,

be so sensible, occasionally, as myself, could have patience to even think of such old-womanish nonsense. He said that years ago, when he was a silly boy, he used to pay attention to this foolish superstition himself, and would never, upon any consideration, start for a trip upon a Friday.

But, one year, he was compelled to do so. It was a case of either starting on a Friday or not going at all, and he determined to chance it.

He went, prepared for and expecting a series of accidents and misfortunes. To return home alive was the only bit of pleasure he hoped for from that trip.

As it turned out, however, he had never had a more enjoyable holiday in his life before. The whole event was a tremendous success.

And after that, he had made up his mind to *always* start on a Friday; and he always did, and always had a good time.

He said that he would never, upon any consideration, start for a trip upon any other day but a Friday now. It was so absurd, this superstition about Friday.

So we agreed to start on the Friday, and I am to meet him at Victoria Station at a quarter to eight in the evening.

II.

I have been a good deal worried about the question of what luggage to take with me. I met a man this morning, and he said:

«Oh, if you are going to Ober-Ammergau, mind

hogy egy embernek, aki néha olyan értelmesnek bizonyult, mint én, meglegyen a türelme, még gondolni is ilyen vénasszonyi számárságokra. Azt mondotta, hogy évekkel ezelőtt, mikor még csacsi kis fiu volt, ő is törődött ezzel a bolond babonával, és a világért sem indult volna el egy kiruccanásra pénteki napon.

De egy évben mégis kénytelen volt megtenni. Nem volt más lehetőség, vagy pénteken indul vagy egyáltalában nem, így hát elhatározta, hogy megkockáztatja az utazást.

Elindult, elkészülve rá és szinte várva, hogy egész sor kellemetlenség és baleset fogja érni. Egyetlen csöpp öröme az lett volna, ha élve hazaérkezik, csak ennyit remélt ettől az utazástól.

Mégis úgy végződött a dolog, hogy sohasem volt életében azelőtt kellemesebb vakációja. Egészen véve óriási sikere volt.

És ezután föltette magában, hogy *mindig* pénteken fog indulni; és ezt mindig megtette és mindig jól járt.

Azt mondotta, hogy soha, a világért sem indulna útra más napon, csak pénteken. Igazán abszurdum ez a péntekre vonatkozó babona.

Elhatároztuk tehát, hogy pénteken indulunk, és én csatlakozni fogok hozzá a Victoria-pályaudvaron este háromnegyed nyolckor.

II.

Nagyon meg voltam akadva azzal a kérdéssel, hogy micsoda podgyászt vigyek magammal. Találkoztam valakivel ma reggel, aki azt mondotta:

«Oh, ha ön Ober-Ammergauba akar menni, el

you take plenty of warm clothing with you. You'll need all your winter things up there.»

He said that a friend of his had gone up there some years ago, and had not taken enough warm things with him, and had caught a chill there, and had come home and died. He said:

«You be guided²¹) by me, and take plenty of warm things with you.»

I met another man later on, and he said:

«I hear you are going abroad. Now, tell me, what part of Europe are you going to?»

I replied that I thought it was somewhere about the middle. He said:

«Well, now, you take my advice, and get a calico suit and a sunshade. Never mind the look of the thing. You be comfortable. You've no idea of the heat on the Continent at this time of the year. English people will persist in travelling about the Continent in the same stuffy clothes that they wear at home. That's how so many of them get sunstrokes, and are ruined for life.»

I went into the club, and there I met a friend of mine—a newspaper correspondent—who has travelled a good deal, and knows Europe pretty well. I told him what my two other friends had said, and asked him which I was to believe. He said:

«Well, as a matter of fact, they are both right. You see, up in those hilly districts, the weather changes very quickly. In the morning it may be blazing hot, and you will be melting, and in the evening you may be very glad of a flannel shirt and a fur coat.»

«Why, that is exactly the sort of weather we

ne felejtse egy csomó meleg ruhát vinni magával. Odafönn szüksége lesz az összes téli holmijára.»

Azt mondta, hogy néhány éve az egyik barátja odafönn járt és nem vitt magával elegendő meleg holmit és meghűlt, és hazajött és meghalt. Mondja ő:

«Hallgasson a szavamra és vigyen egy csomó meleg ruhát magával.»

Később találkoztam másvalakivel és az azt mondta:

«Hallom, hogy külföldre készül. Nem mondaná meg, hogy Európa melyik részébe indul?»

Azt feleltem, hogy azt hiszem, valahol a közepe táján lehet. Mondja ő:

«Nos, akkor fogadja meg a tanácsomat és szerezzen egy vászonruhát és egy napernyőt. Sohase törődjék azzal, mint fog kinézni. Fő, hogy kényelmesen érezze magát. Fogalma sincs, micsoda hőség uralkodik ilyenkor a kontinensen. Az angolok pedig, akik a kontinensen utaznak, csökönyösen ragaszkodnak ugyanazokhoz a nehéz ruhákhoz, amiket otthon hordanak. Azért kapnak annyian napszúrást és egész életükre nyomorékok maradnak.»

Elmentem a klubba és ott találkoztam egy barátommal, — egy hirlaptudósítóval — aki sokat utazgatott és elég jól ismeri Európát. Elmeséltem neki, hogy mit mondott a másik két barátom és azt kérdeztem tőle, hogy most melyiknek higgyek. Mondja ő:

«Hát, ami azt illeti, mindkettőnek igaza van. Tudod, azokon a hegyes vidékeken az időjárás nagyon hamar változik. Délelőtt perzselő hőség lehet, hogy szinte elolvadsz, és este nagyon örülhetsz, ha van egy flanel-inged és egy prémes kabátod.»

«Hát hiszen ez éppen ugyanaz az időjárás, mint

have in England!» I exclaimed. «If that's all these foreigners can manage in their own country, what right have they to come over here, as they do, and grumble about our weather?»

«Well, as a matter of fact,» he replied, «they haven't any right; but you can't stop them—they will do it. No, you take my advice, and be prepared for everything. Take a cool suit and some thin things, for if it's hot, and plenty of warm things in case it is cold.»

When I got home I found Mrs. Briggs there, she having looked in to see how the baby was. She said:

«Oh! if you're going anywhere near Germany, you take a bit of soap with you.»

She said that Mr. Briggs had been called over to Germany once in a hurry, on business, and had forgotten to take a piece of soap with him, and didn't know enough German to ask for any when he got over there, and didn't see any to ask for even if he had known, and was away for three weeks, and wasn't able to wash himself all the time, and came home so dirty that they didn't know him, and mistook him for the man that was to come to see what was the matter with the kitchen boiler.

Mrs. Briggs also advised me to take some towels with me, as they give you such small towels to wipe on.²²⁾

I went out after lunch, and met our Vicar. He said:

«Take a blanket with you.»

He said that not only did the German hotel-

amilyen Angliában van!» kiáltottam. «Ha csak ennyi, amit az idegenek a saját hazájukban tudnak produkálni, akkor mi joguk idejönni Angliába, amint szokták, és szidni a mi időjárásunkat?»

«Nos, ami azt illeti,» felelte ő, «nincs semmi joguk hozzá; de hát hiába, nem lehet megakadályozni őket benne — mégis meg fogják tenni. Nem; de fogadja meg tanácsomat és legyen elkészülve minden eshetőségre. Vigyen magával egy hűvös ruhát és egy-két vékony holmit, ha hőség lenne, és egy csomó meleg holmit, ha hideg találna lenni.»

Mikor hazaértem, Briggsné találtam otthon, aki azért nézett be, hogy lássa, mint van a baba. Mondja ő:

«Oh, ha bármerre menne Németország tájékán, vigyen magával egy darabka szappant.»

Elmondta, hogy Briggs úrnak egyszer sietős dolga akadt Németországban, üzleti ügyben, és elfelejtett magával vinni egy darab szappant, és nem tudott elég jól németül, hogy kérhetett volna, amikor odaért és nem is látott szappanfélét, amit kérhetett volna, ha tudott volna is németül, és hetekig távol volt és az egész idő alatt nem tudott mosakodni, és olyan piszkosan jött haza, hogy nem ismertek rá és tévedésből annak az embernek nézték, akinek azért kellett volna jönnie, hogy megnézzze, mi baja a konyhaüstnek.

Briggsné azt is tanácsolta, hogy vigyek magammal néhány törülközőt, mert azok olyan apró törülközőket adnak, hogy az ember szeretne odatorlulni egyet.

Ebéd után kimentem sétálni és találkoztam a káplánunkkal. Mondja ő:

«Vigyen magával takarót.»

Elmondta, hogy a német szállodások nemcsak

keepers never give you sufficient bedclothes to keep you warm, but they never properly aired their sheets. He said that a young friend of his had gone for a tour through Germany once, and had slept in a damp bed, and had caught rheumatic fever, and had come home and died.

His wife joined us at this point. (He was waiting for her outside a draper's shop when I met him.) He explained to her that I was going to Germany, and she said:

«Oh! take a pillow with you. The don't give you any pillows—not like our pillows—and it's so wretched, you'll never get a decent night's rest if you don't take a pillow.»

She said:

«You can have a little bag made for it, and it doesn't look anything.»

I met our doctor a few yards further on. He said:

«Don't forget to take a bottle of brandy with you. It doesn't take up much room, and, if you're not used to German cooking, you'll find it handy²³) in the night.»

He added that the brandy you got at foreign hotels was mere poison, and that it was really unsafe to travel abroad without a bottle of brandy. He said that a simple thing like a bottle of brandy in your bag might often save your life.

Coming home, I ran against a literary friend of mine. He said:

hogy nem adnak az embernek elegendő ágyneműt, amivel melegen tarthatná magát, de soha rendesen ki nem szellőztetik a lepedőiket. Azt mondta, hogy egyik fiatal barátja egyszer keresztülutazta Németországot és egy nyirkos ágyban aludt és reumás lázat szerzett és hazajött és meghalt.

Ennél a pontnál csatlakozott hozzánk a felesége. (A káplán épen őt várta egy rőfös bolt előtt, mikor találkoztam vele.) A káplán kifejtette neki, hogy én Németországba készülök és az asszony így szólt:

«Oh, vigyen egy párnát magával. Nem adnak azok semmi vánkost — legalább is a mi vánkosainkhoz hasonlót — és ez olyanannyira rossz, hogy sohasem lesz meg a rendes éjjeli nyugalma, ha nem visz párnát magával.»

Mondja az asszony:

«Szerezhet egy kis zsákot erre a célra, egész igénytelen kinézésűt.»

Néhány lépéssel odébb találkoztam a doktorunkkal. Mondja ő:

«El ne felejtsem egy üveg konyakot magával vinni. Nem foglal el sok helyet, és ha nem szokta meg a német konyhát, nem fog rosszul esni egy korty éjjel.»

Hozzátette, hogy a konyak, amit külföldi szállókban adnak, tiszta méreg, és valóban életveszélyes idegenben járni egy palack konyak nélkül. Azt mondta, hogy egy ilyen egyszerű jószág, mint egy palack konyak az útításkában, sokszor megmentheti az ember életét.

Hazaérve, belebotlottam egy író-barátomba. Mondja ő:

«You'll have a goodish time in the train, old fellow. Are you used to long railway journeys?»

I said:

«Well, I've travelled down from London into the very heart of Surrey by a South Eastern express.»

«Oh! that's a mere nothing, compared with what you've got before you now,» he answered. «Look here, I'll tell you a very good idea of how to pass the time. You take a chessboard with you and a set²⁴) of men. You'll thank me for telling you that!»

George dropped in during the evening. He said:

«I'll tell you one thing you'll have to take with you, old man, and that's a box of cigars and some tobacco.»

He said that the German cigar—the better class of German cigar—was of the brand that is technically known over here as the «Penny Pickwick²⁵)—Spring Crop;» and he thought that I should not have time, during the short stay I contemplated making in the country, to acquire a taste for its flavour.

My sister-in-law came in later on in the evening (she is a thoughtful girl), and brought a box with her about the size of a tea-chest. She said:

«Now, you slip that in your bag; you'll be glad of that. There's everything there for making yourself a cup of tea.»

She said that they did not understand tea in Germany, but that with that I should be independent of them.

She opened the case, and explained its contents to me. It certainly was a wonderfully complete arrangement. It contained a little caddy full of tea,

«Jó sok ideig fog ülni a vonaton, öregem. Megszokta a hosszú vasúti utazásokat?»

Mondom én:

«Hát utaztam egyszer Londonból a Surrey kellős közepébe a délkeleti gyorssal.»

«Oh, az igazán semmi, összehasonlítva azzal, ami most előtte van,» felelte ő. «Ide hallgasson, mondok önnek egy kitűnő eszmét, hogyan üsse agyon az időt. Vigyen magával egy sakktáblát és a kellő figurákat. Meg fogja köszönni, hogy ezt a tanácsot adtam!»

Az est folyamán György barátom is betévedt. Mondja ő:

«Mondok neked valamit, el ne felejtsd magaddal vinni, öregem, és ez egy skatulya szivar és egy kevés dohány.»

Azt mesélte, hogy a német szivar — a jobbfajta német szivar — abból a márkából való, amelyet a szakmában úgy ismernek itt, mint a «filléres bűdös tavaszi termés»; és ő azon a véleményen volt, hogy nem lesz időm, rövidre szabott tartózkodásom alatt abban az országban hozzászokni az arómájához.

A sógorném még később látogatott meg bennünket azon az estén (nagyon figyelmes leány) és hozott magával egy skatulyát, akkorát, mint egy teás láda. Mondja ő:

«Nos, ezt csusztassa az útitáskájába; nagyon meg fog örülni neki. Minden benne van, amivel egy csésze teát készíthet magának.»

Elmondta, hogy Németországban nem értenek a teához, ezzel pedig függetleníthetem magamat tőlük.

Kinyitotta a skatulyát és megmagyarázta nekem a tartalmát. Valóban csodálatosan tökéletes készülék volt. Volt benne egy kis doboz tele teával, egy kis

a little bottle of milk, a box of sugar, a bottle of methylated spirit, a box of butter, and a tin of biscuits: also, a stove, a kettle, a teapot, two cups, two saucers, two plates, two knives, and two spoons. If there had only been a bed in it, one need not have bothered about hotels at all.

Young Smith, the Secretary of our Photographic Club, called at nine to ask me to take him a negative of the statue of the dying Gladiator in the Munich Sculpture Gallery. I told him that I should be delighted to oblige him, but that I did not intend to take my camera with me.

«Not take your camera!» he said: «You are going to Germany—to Rhineland! You are going to pass through some of the most picturesque scenery, and stay at some of the most ancient and famous towns of Europe, and are going to leave your photographic apparatus behind you, and you call yourself an artist!»

He said I should never regret a thing more in my life than going without that camera.

I think it is always right to take other people's advice in matters where they know more than you do. It is the experience of those who have gone before that makes the way smooth for those who follow. So, after supper, I got together the things I had been advised to take with me, and arranged them on the bed, adding a few articles I had thought of all by myself.

I put up plenty of writing paper and a bottle of ink, along with a dictionary and a few other books of reference, in case I should feel inclined to do any work while I was away. I always like to be pre-

üveg tej, egy skatulya cukor, egy üveg denaturált szesz, egy bögre vaj és egy pléhdobozban sütemény, azonfölül forraló, üst, teáskanna, két csésze, két tálca, két tányér, két kés és két kanál. Ha még egy ágy is lett volna benne, akkor az embernek egyáltalában nem kellett volna szállodákkal törődnie.

A fiatal Smith, a fényképészeti klubunk titkára, benézett kilenc órakor és arra kért, hogy vegyek föl neki egy negatívot a haldokló gladiátor szobráról, amely a müncheni Szoborcsarnokban van. Azt mondtam, hogy nagyon szívesen tennék neki szolgálatot, de nem szándékom fényképező gépet magammal vinni.

«Nem visz magával gépet!» mondotta. «S ön Németországba megy — a Rajnavidékre! Ön a legfestőibb tájak egyikén halad keresztül és Európa néhány legrégibb és leghíresebb városában fog megszállni és itthon hagyná a fényképező készülékét, és ön még művésznek meri nevezni magát!»

Kijelentette, hogy sohasem fogok életemben jobban megbánni valamit, mint azt, hogy gép nélkül megyek el.

Azt hiszem, mindig helyes, ha megfogadjuk az emberek tanácsát olyan dolgokban, amelyekben többet tudnak nálunk. Hiszen az előttünk jártak tapasztalata az, ami simává teszi az utat számunkra, akik követjük őket. Így vacsora után összeszedtem a holmikát, amiket tanácsoltak, hogy magammal vigyek és elrendeztem az ágyon, hozzátéve néhány dolgot, amikre a magam fejével gondoltam.

Odaraktam egy csomó írópapirost és egy üveg tintát, aztán szótárt és egy pár más kézikönyvet, abban az esetben, ha kedvem kerekednék, hogy útközben dolgozzam valamit. Mindig szeretek elkészülve

pared for work; one never knows when one may feel inclined for it. Sometimes, when I have been away, and have forgotten to bring any paper and pens and ink with me, I have felt so inclined for writing; and it has quite upset me²⁶) that, in consequence of not having brought any paper and pens and ink with me, I have been unable to sit down and do a lot of work, but have been compelled, instead, to lounge about all day with my hands in my pockets.

Accordingly, I always take plenty of paper and pens and ink with me now, wherever I go, so that when the desire for work comes to me I need not check it.

That this craving for work should have troubled me so often, when I had no paper, pens, and ink by me, and that it never, by any chance, visits²⁷) me now, when I am careful to be in a position to gratify it, is a matter over which I have often puzzled.

But when it does come I shall be ready for it.

I also put on the bed a few volumes of Goethe, because I thought it would be so pleasant to read him in his own country. And I decided to take a sponge, together with a small portable bath, because a cold bath is so refreshing in the morning.

B. came in just as I had got everything into a pile. He stared at the bed, and asked me what I was doing. I told him I was packing.

«Great Heavens!» he exclaimed. «I thought you were moving! What do you think we are going to do—camp out?»

lenni a munkára; az ember sohasem tudhatja, mikor kaphat rá kedvet. Néha, mikor úton voltam és elfelejtettem magammal vinni papirost, tollat és tintát, mindig nagy kedvet éreztem az írásra; és teljesen kihozott a sodromból, hogy amiért nem hoztam magammal sem papirost, sem tollat, sem tintát, képtelen voltam leülni és valami munkát végezni, ahelyett pedig kénytelen voltam egész nap csavarogni zsebrevágott kezekkel.

Ehhez képest mindig viszek most magammal egy csomó papirost, tollat és tintát, bárhová megyek is, úgy hogy ha rám jön a munkakedv, nem kényszerülök azt visszafojtani.

Hogy ez a munka utáni epekedés annyira megzavart, valahányszor nem volt papiros, toll és tinta nálam, és viszont most soha semmiképen nem gyötör, amikor előrelátásom folytán abban a helyzetben vagyok, hogy kielégítsem, — ez olyan kérdés, amely fölött gyakran törtem a fejemet.

De ha mégis elérkezik a pillanat, el leszek rá készülve.

Fölraktam az ágyra néhány kötet Goethét is, mert azt hittem, milyen nagyszerű lesz, ha a saját hazájában olvashatom. És elhatároztam, hogy viszek magammal szivacsot, valamint egy kis hordható fürdőkádat, mivel a reggeli hideg fürdő olyan üdítő.

B. barátom épen akkor jött hozzám, mikor az egészet egy halomba raktam. Rámeredt az ágyra és azt kérdezte tőlem, hogy mit csinálok. Azt mondtam neki, hogy csomagolok.

«Szent ég!» kiáltott. «Azt hittem, hogy hurcolkodol! Hát azt hiszed, hogy mi most — tábort akarunk ütni a szabadban?»

«No!» I replied. «But these are the things I have been advised to take with me. What is the use of people giving you advice if you don't take it?»

He said:

«Oh! take as much advice as you like; that always comes in useful to give away. But, for good-nees sake, don't get carrying all that stuff about with you. People will take us for Gipsies.»

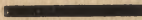
I said:

«Now, it's no use your talking nonsense. Half the things on this bed are life-preserving things. If people go into Germany without these things, they come home and die.»

And I related to him what the doctor and the vicar and the other people had told me, and explained to him how my life depended upon my taking brandy and blankets and sunshades and plenty of warm clothing with me.

He is a man utterly indifferent to danger and risk—incurred²⁸) by other people—is B. He said:

«Oh, rubbish! You're not the sort that catches a cold and dies young. You leave that co-operative stores of yours at home, and pack up a tooth-brush, a comb, a pair of socks, and a shirt. That's all you'll want.»

«Nem én!» feleltem. «De azt tanácsolták, hogy ezeket a holmikat vigyem magammal. Mi értelme van, hogy az emberek tanácsot adjanak, ha nem követjük?»

Mondja ő:

«Oh, kérj annyi tanácsot, amennyi csak jólesik; mindig hasznosnak bizonyul, ha az ember meghallgatja. De, az Isten szerelméért, csak nem fogod ezt az egész bagázsit magaddal cipelni. Az emberek cigányoknak néznek majd bennünket.»

Mondom én:

«Ugyan, mit beszélsz ostobaságot. A fele holmi itt az ágyon életmentő dolog. Ha az ember nélküle megy Németországba, akkor hazajön és meghal.»

És ezzel elmeséltem neki, amit a doktor és a káplán és a többiek mondtak, és megmagyaráztam neki, az életem függ tőle, hogy viszek-e konyakot és takarót és napernyőt és egy csomó meleg holmit magammal.

De ez a B. egy olyan ember, aki egyáltalában nem törődik a veszéllyel és kockázattal — amely más embereket fenyeget. Mondja ő:

«Oh, nevetség! Te nem vagy az az ember, aki meghül és fiatalon meghal. Hagyd ezt a te szövetségi raktárodát idehaza és csomagolj be egy fogkefét, fésűt, egy pár félharisnyát és egy inget. Ennyi az egész, amire szükséged van.»

Jegyzetek.

1) ajániani, tanácsolni. — 2) lóversenyről vett szólás, eredetileg annyi mint: futtatni. — 3) kiállít, ujságban közöl. — 4) szabály, rend. — 5) bajor városka, amely népies passió-játékairól híres. — 6) pénzt visszautasítani, mikor telt háznál a közönség egy része künnreked. — 7) indián sátor. — 8) Konstantinápoly. — 9) Tokio régi neve. — 10) a londoni West-End legelőkelőbb része. — 11) sziget Oceániában. — 12) Kina régi neve. — 13) kéznél fekvő. — 14) a penny háboru előtti értéke kb. 10 fillér volt. — 15) utca Londonban; a következő helyek mind Londonra és a környékére vonatkoznak. — 16) Hampton Court, királyi kastély, melynek parkjában egy sövényfalakból készült utvesztő van (Maze). — 17) rossz csillagzatu. — 18) szójáték: *giddy* = szédítő és szédelgő (könnyü vérü, vig). — 19) boxpárviadalra céloz. — 20) Boxing Day (dec. 26.) után következő éjszaka; Boxing Day = ajándék-nap, mert az ajándékokat skatulyákban (box) adták. — 21) vezet. — 22) szójáték: *to wipe* = törülközni és odatorlítani (odavágni). — 23) kéznél fekvő, alkalmas. — 24) sorozat. — 25) Pickwick (a londoni népnyelven) = rossz szivar. — 26) feldönt, felforgat. — 27) meglátogat. — 28) veszélynek kitéve lenni.

Utasítás.

A Kétnyelvű Klassikus Könyvtár a *haladóknak* fölöslegessé akarja tenni a szótár fírasztó és időt rabló használatát, a *kezdőknek* pedig megkönnyíteni. A kezdőre elkedvetlenítő hatással van a szótárban való hosszas keresgélés, és ha meg is tudja találni az egyes idegen szavak jelentését, a legtöbbször nem bírja megállapítani az összefüggés értelmét. Ezen kívánnak segíteni a *Kétnyelvű Klassikus Könyvtár* bilingvis kiadásai, az eredeti szöveget kísérő magyar fordítással, mely játszva beleavatja a tanulót az idegen nyelv legnagyobb nehézségeibe. Az olvasó ne sokat vesződjék az egyes szavak jelentéseinek pontos megállapításával, engedje, hogy az idegen kifejezések *lassan és őntudatlanul* gyökeret verjenek nyelvérzékében, inkább olvassa el többször a szöveget, mint aprólékos és fírasztó gondossággal, és a szókincse minden erőltetés nélkül, észrevétlenül fog gyarapodni és gazdagodni. Csak minél többet olvasni és minél kevesebbet forgatni a szótárt és a grammatikát!

Az angol kiejtés főszabályai.

A *magánhangzók* nyílt szótagban *hosszúak*, zárt szótagban *rövidek*. Nyílt szótag az, amely magánhangzóra végződik: *ca-ne*; a zárt szótag mássalhangzóval zárul: *can*.

A *hosszú magánhangzók* kiejtése: *a* = éj (*cane*: khéjn), *e* = í (*mete*: mít), *i* = áj (*fine*: fájn), *o* = ó (*note*: nót), *u* = jú (*tune*: tjún).

A *rövidek*: *a* = e (*can*: khän), *e* = e (*met*: met), *i* = i (*fin*: fin), *o* = a (*not*: nat), *u* = ö (közel a rövid á-hoz, *tun*: tön).

Kettős magánhangzók: *ai* = éj (*day*: déj); *au*, *aw* = â (hosszú magyar *a*, *cause*: khâz, *law*: lâ), *ea*, *ee* = í (*sea*: szí, *beef*: bíf), *ew* = jú (*few*: fjú), *oa* = ó (*road*: ród), *ou*, *ow* = au (*house*: hausz, *how*: hau). A szó végén az *e* néma (*cane*: khéjn). Az *y* kiejtése az *i*-ével egyezik.

Mássalhangzóknak a magyartól eltérő ejtése: *c* az *a*, *o*, *u* és mássalhangzók előtt = kh, egyébként = sz (*comic*: khamik, *cider*: szájdör); *cc* = k, illetve ksz (*account*: ekaunt, *accident*: ekszident); *ch* = cs (*chin*: csin); *g* többnyire g, néha dzs (*god*: gad, *give*: giv; *engine*: endzsin); *j* = dzs (*jest*: dzseszt); *k* = kh, *t* = th, *p* = ph. Az *r* vagy olyan mint a magyar, vagy a szó végén és mássalhangzó előtt egészen elnémul (*rarity*: reriti, *hard*: hád). Az *s* két magánhangzó között = z, egyébként sz (*rose*: róz, *yes*: jesz); *u* előtt és a *sion* hangcsoportban = zs (*treasure*: trezsör, *vision*: vízsn), *sh* = s (*fish*: fis); *t* a *tion* hangcsoportban s (*nation*: néjsn). A *th*-nak kétféle ejtése van, az egyik olyan mint a magyar sz-é, a másik mint a z-é, avval a különbséggel, hogy az angolban a *nyelv hegye a két fogsor közé* kerül (*thin*: szin, *father*: fázör). A *w* úgy ejtendő, mint a v, csak mind a két ajkat össze kell csücsöríteni (*wife*: vájf). Az *y* mint mássalhangzó = j (*yes*: jesz).

Igen sok hangcsoportban az egyik-másik mássalhangzó néma, péld. *mb* = m, *bt* = t, *kn* = n, *wr* = r.

Ezek természetesen csak a legfontosabb szabályok, melyek alól számos a kivétel. A helyes kiejtést, illetve olvasást nem lehet szabályokból megtanulni.

EDDIG MEGJELENTEK.

Angolul és magyarul:

- Chesterton: *The Eye of Apollo* (17)
Collins: *A Pair of Gloves* (11)
Dickens: *The Sexton* (7)
Kipling: *The Butterfly* (15)
LambKároly és Mária: *Shakespeare's Tempest* (27)
Mark Twain: *A restless Night* (23)
Pain Barry: *The Window* (25)
Poe: *The Masque of the Red Death* (5)
Wells: *The Star* (9)
Wilde: *The Happy Prince* (1)
Wilde: *The Model Millionaire* (13)
Wilde: *The Selfish Giant* (21)

Franciául és magyarul:

- Balzac: *Le Bourreau* (10)
Baudelaire: *Petits Poèmes en Prose* (14)
Farrère Claude: *Le Gardien de Cimetière* (28)
France: *La Messe des Ombres* (8)
France: *Le Jongleur de Notre-Dame* (22)
Gautier: *Le Pied de Momie* (12)
Lemaître: *La Sirène* (6)
Maeterlinck: *Sur la Mort d'un Petit Chien* (18)
Maupassant: *Deux Amis* (16)
Maupassant: *La Parure* (3)
Maupassant: *Première Neige* (26)
Mérimée: *Le Corse (Mateo Falcone)* (24)

Olaszul és magyarul:

- Boccaccio: *Lisetta* (4)
D'Annunzio: *Cincinnato* (20)

Németül és magyarul:

- Hoffmann: *Der Vampir* (2)
Keller: *Die Jungfrau als Ritter* (19)

Kétnyelvű Klassikus Könyvtár

Szerkeszti

Király György és Trócsányi Zoltán

1. **Wilde:** A Boldog Herceg. (Angolból Honti R.)
2. **Hoffmann:** A vampir. (Németből Trócsányi Z.)
3. **Maupassant:** Az ékszer. (Franciából Baranyai Z.)
4. **Boccaccio:** Lizetta. (Olaszból Honti R.)
5. **Poe:** A Vörös Halál álarca. (Angolból Király György.)
6. **Lemaitre:** A szirén. (Franciából Velledits L.)
7. **Dickens:** A sirásó. (Angolból Wildner Ö.)
8. **France:** Az árnyak miséje. (Franciából Lehel I.)
9. **Wells:** A csillag. (Angolból Király Gy.)
10. **Balzac:** A hóhér. (Franciából Síklóssy P.)
11. **Collins:** Egy pár keztyű. (Angolból Benedek M.)
12. **Gautier:** A mumia lába. (Franciából Zolnai B.)
13. **Wilde:** A mirta-milliomos. (Angolból Honti R.)
14. **Baudelaire:** Kis költemények prózában. (Franciából Szabó L., átnézte Babits M.)
15. **Kipling:** A pillangó. (Angolból Czobor B.)
16. **Maupassant:** Két barát. (Franciából Trócsányi Z.)
17. **Chesterton:** Apolló szeme. (Angolból Schöpflin Aladár.)
18. **Maeterlinck:** Egy kis kutya halálára. (Franciából Lányi S.)
19. **Keller:** A szent szűz mint lovag (Németből Trócsányi Z.)
20. **D'Annunzio:** Cincinnato. (Olaszból Zambra A.)
21. **Wilde:** Az önző óriás. (Angolból Király Gy.)
22. **France:** Miasszonyunk bohóca. (Franciából Fóthy J.)
23. **Mark Twain:** Nyugtalan éj. (Angolból Reichard P.)
24. **Mérimée:** A korzikai (Franciából Velledits L.)
25. **Pain Barry:** Az ablak (Angolból Latzkó Hugó.)
26. **Maupassant:** Első hó. (Franciából Ignótus Pál.)
27. **Lamb Károly és Mária:** Shakespeare „Vihar”-ja. (Angolból Plechl Béla.)
28. **Farrère Claude:** A temetőőr. (Franciából Laczkó G.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

